

Vystavujúci autori:

Peter Bartoš

Maria Bartuszová

András Cséfalvay

Tivadar K. Csontváry

Ľubomír Ďurček

Stano Filko

Edmund Gwerk

Bohdan Hostiňák

Anetta Mona Chișa

& Lucia Tkáčová

Anton Jasusch

Michal Kern

Július Koller

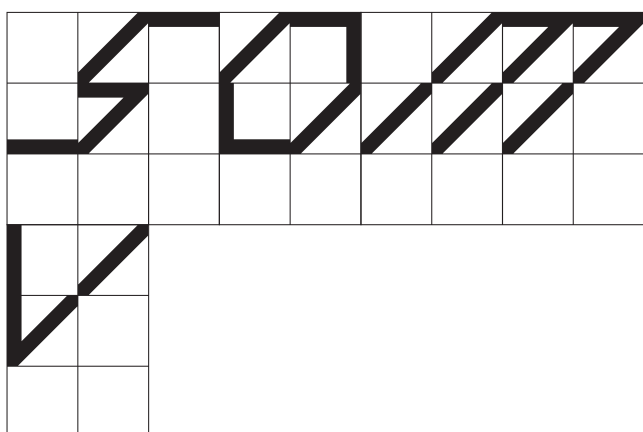
Klaudia Kosziba

Dezider Milly

Katarína Poliačiková

Ervín Semian

Arnold Peter Weisz - Kubínčan

Nitrianska galéria – Reprezentačné sály,
Župné nám. 3, Nitra

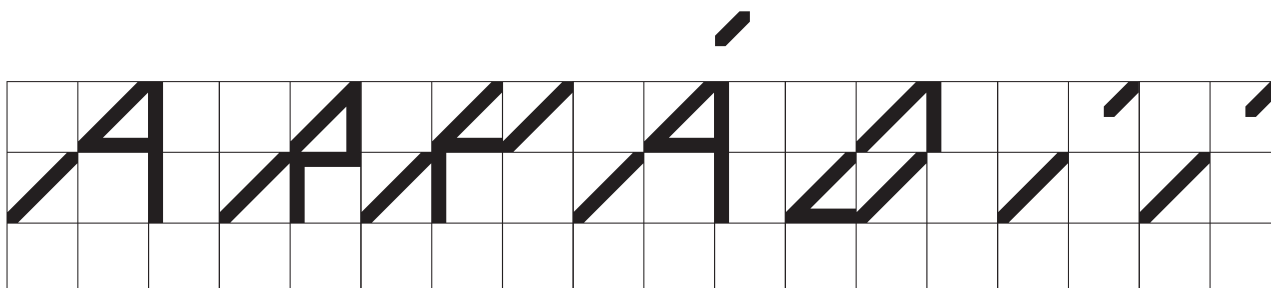
Vernisáž 17. mája 2018 o 18.00 hod.

Výstava potrvá do 26. augusta 2018

Kurátorka: Mária Janušová

Architektúra výstavy: Jakub Kopec

Vizuálna identita výstavy: Aurélia Garová & Tereza Maco

Hlavný partner:

u. fond
na podporu
umenia

Výstavu z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia

Nitriansku galériu zriaďuje
Nitriansky samosprávny kraj

Výstavný projekt sa zameriava na predstavenie vnútorných, imaginárnych svetov v slovenskom vizuálnom umení v priereze od začiatku 20. storočia po súčasnosť. Koncepcia výstavy primárne pracuje so širšou interpretáciou dvoch pojmových rámcov – „utópiou“ ako predstavou o ideálnom usporiadaní vecí a „arkádiou“, termínom z gréckej mytológie, ktorý sa používal na označenie vízie idyllickej, pastorálnej, nedosiahnuteľnej krajiny. Výstava sa pritom orientuje na vybraných autorov moderny, neoavantgardy a súčasného umenia, ktorí sa buď na Slovensku narodili alebo na domácej scéne dlhodobo pôsobili / pôsobia. Projekt skúma osobitý autorský program jednotlivých umelcov, ktorý sa profiloval / profiluje ako poetizácia sveta a skutočnosti. Tvorba predstavených autorov sa častokrát vyvíjala ako reakcia na ich dobu, spoločnosť, politický režim, vlastné traumatické zážitky alebo dystopickú budúcnosť. Prostredníctvom umenia si mohli realitu svojvoľne ohýbať, úplne pretvárať alebo sa pred ňou ukryť do vlastného, vnútorného priestoru.

Prezentované diela sú typické svojou lyrickou náráciou a subtílnym výrazom. Jedná sa o veľmi subjektívne výpovede s charakteristickým nadhľadom, humorom, iróniou, zároveň v nich možno badať pocity samoty, melanchólie či celkovej sklúčenosti z danej dobovej situácie alebo osobného rozpoloženia. Napriek tomu, že na výstave prevažujú zachytenia krajiny, nedemonštruje sa tu premietnutie vizuálnej podoby či krásy prírodnej scenérie, ale hlbšie poslanstvo diela, koncept či strategická filozofia autora. Práve poukázanie na autentický umelecký program v slovenskom umení najmä druhej polovice 20. storočia a zdôraznenie potreby autenticity pre súčasnú umeleckú produkciu, ktorá ho výrazne postráda, je jedným z cieľov výstavného projektu.

Architektonickým zásahom Jakuba Kopca sa narušila centrálna os výstavného priestoru, ktorú predstavovala chodba. Tá pôvodne slúžila ako spojovací bod medzi dvomi postrannými sledmi expozičných miestností. Prečlenením ústrednej chodby prostredníctvom deliacich priečok sa stratila jej dominancia i funkcia. Priestor Reprezentačných sál Nitrianskej galérie sa výstavbou umelých stien zároveň rozšíril o ďalšie miestnosti. Tým nové architektonické členenie pripomína labyrint - návštevník je nútený k neustálemu pohybu po expozičnej ploche, k hľadaniu ciest smerom von či ďalej dovnútra, do hĺbky výstavy. Symbolika labyrintu pritom priamo súvisí s koncepciou výstavného projektu, ktorá v mnohom čerpá z antickej filozofie a mytológie.

Predstavené diela nie sú radené klasickým spôsobom podľa chronológie či autorstva, ale sú zoskupené do piatich tematických okruhov: *Putovanie krajinou, Harmónia kozmu, Osobná mytológia a vizionárstvo, Zo skutočnosti naspäť do sna a Od utópie po transcendenciu*. Keďže architektúra výstavného priestoru pracuje s motívom labyrintu - divák putuje, blúdi naprieč jednotlivými miestnosťami - rozhodli sme sa tento aspekt podporiť i samotným usporiadaním diel. Jednotlivé tematické kategórie a k nim príslušné diela nie sú koncentrované na jednom mieste v rámci výstavnej plochy, ale rozprestierajú sa po celej expozícii. Každá téma využíva špecifický grafický symbol, ktorým je taktiež označené dielo, patriace do daného cyklu. Nasledovaním konkrétnej značky môže divák v priestore odsledovať a svojím pohybom taktiež udávať tematickú trasu. Mnohé diela súčasne spadajú do viacerých skupín, čím sa ich tematické cesty rôznorodo prelínajú a kombinujú. Tým sa zároveň poukazuje na nemožnosť úplného vymedzenia a „zaškatuľkovania“ prezentovaných diel do určitej témy, keďže nie je pri nich možné zaujať totálnu univerzálnu interpretáciu. Nakoniec, jedným z paralelných zámerov expozície je ponúknuť nový, iný pohľad na už prevažne známe diela z dejín slovenského vizuálneho umenia, ako aj na tvorbu našich najvýraznejších umeleckých osobností 20. storočia. Transhistorické prepájanie vybraných vizuálnych prejavov od začiatku 20. storočia po súčasnosť má taktiež za cieľ predostrieť istú kontinuálnu nadväznosť slovenského umenia a takisto predložiť pestrú škálu variácií prístupov v rámci určitej tematickej orientácie.

Na vernisáži výstavy bude dostupný sprievodca výstavou, ktorý okrem kurátorského textu v slovenčine a angličtine bude obsahovať mapu výstavného priestoru s reprodukciami vybraných diel a značením tematických okruhov / trás výstavy. K výstave bude v najbližšom období taktiež vydaný sprievodný katalóg v slovensko - anglickej jazykovej verzii.

Vystavené diela pochádzajú zo zbierok:

Galéria mesta Bratislavy, Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne, Liptovská galéria Petra Michala Bohúňa v Liptovskom Mikuláši, Nitrianska galéria, Novohradské múzeum a galéria v Lučenci, Oravská galéria v Dolnom Kubíne, Považská galéria umenia v Žiline, Prvá slovenská investičná skupina a. s., Šarišská galéria v Prešove, Východoslovenská galéria v Košiciach, Zbierka Linea; z vlastníctva Jiří Švestka Gallery, White & Weiss Contemporary Art Gallery a prezentovaných autorov. Ďakujeme všetkým inštitúciám, súkromným zbierkam, galériám a umelcom za zapožičanie diel.